

ПРОБЛЕМИ ЗАКОННОСТІ

ПРАВОСОЗНАНИЕ КОНСТИТУЦИОННОГО СУДЬИ

Евсеев А. П.

Проанализированы основные черты правосознания судьи Конституционного Суда Украины. Выделены его теоретический и практический уровни. Определены психологические требования к конституционным судьям.

Ключевые слова: Конституционный Суд Украины, правосознание судьи, внутреннее убеждение, судейский темперамент.

CONSCIOUSNESS OF THE CONSTITUTIONAL JUDGE

Evseyev A. P.

The main features of the consciousness of the judges in the Constitutional Court of Ukraine are investigated. The theoretical and practical levels of its are formulated. The psychological demands to the constitutional judges are suggested.

Key words: Constitutional Court of Ukraine, consciousness of a judge, inner persuasion, judge temperament.

Надійшла до редакції 29.01.2010 р.

УДК 342.25

П.М. Любченко, д-р юрид. наук, доцент
Національна юридична академія України
імені Ярослава Мудрого, м. Харків

ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ПРЕДСТАВНИЦЬКИХ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА ЗАРУБІЖНИХ ДЕРЖАВАХ

Аналіз світової практики організації місцевого самоврядування доводить, що в системі публічної влади представницькі органи відіграють важливу роль. Саме вони покликані виразити волю територіальної громади, відбити реальний розклад політичних формувань, урахувати сформовані в суспільстві ідеологічні та інші інтереси систем-

ного характеру. Від організації їх діяльності значною мірою залежить демократичний характер публічного управління, а також реальність захисту й реалізації прав і свобод кожної конкретної людини. Держава, в якій представницькі органи місцевого самоврядування існують формально, де громадяни позбавлені можливості брати

участь у прийнятті суспільно важливих рішень, не тільки апriorі зневажає всю систему демократичних цінностей, що виникли і склалися в міжнародному праві й визнаються у світовому співтоваристві як нормативний імператив, а й сама не може вважатися правовою.

Проблеми організації і функціонування представницьких органів місцевого самоврядування широко досліджувалися як у вітчизняній, так і зарубіжній літературі. Найбільш детально ці питання розглядалися в роботах В.Б. Євдокимова, Я.Ю. Старцева, О.В. Батанова, В.М. Кампо [Див.: 1; 2], але багатогранність і невирішеність багатьох концептуальних питань зазначеної теми вимагає поглиблення наукових досліджень у цій сфері.

Метою даної статті є порівняльно-правовий аналіз структурної організації й практики формування представницьких органів місцевого самоврядування в Україні й зарубіжних країнах, визначення основних напрямків удосконалення вітчизняного законодавства, що регламентує правовий статус місцевих рад.

Практично у всіх державах світу в системі місцевого самоврядування формуються представницькі органи, які відіграють основну роль в організації місце-

вої влади. Так, в Республіці Вірменія з метою реалізації народної влади й вирішення муніципальних завдань в общині обираються органи місцевого самоврядування – авагані. У Республіці Беларусь система представницьких органів складається з місцевих рад та органів територіального громадського самоуправління (ради, комітети мікрорайонів, житлових комплексів, будинкові, вуличні, квартальні, селищні, сільські комітети). У Грузії такими органами є місцеві збори села, общини, селища, міста. У Республіці Казахстан представницьким органом населення на території району, міста, селища, аулу є масліхат. У Республіці Узбекистан органами місцевого самоврядування є ради народних депутатів, які очолюються хокимами.

У Франції в кожній комуні шляхом загального прямого голосування створюється муніципальна рада. Відповідно до ст. 28 Основного Закону ФРН конституційний лад земель повинен відповідати основним принципам республіканської, демократичної, соціальної, правової держави. У землях, округах та общинах народ повинен мати представництво, створене загальними прямими вільними рівними й таємними виборами. В общинах виборний представницький орган може бути замінений общинни-

ПРОБЛЕМИ ЗАКОННОСТІ

ми зборами [5, с. 178]. У Великій Британії місцеве населення обирає представницькі органи – ради, які є юридичними особами (корпораціями). У Новій Зеландії в містах і в округах громадяни обирають муніципальну й регіональну раду. У Японії муніципальні органи влади обираються згідно з Конституцією (ст. 93) прямими загальними виборами, в кожному муніципалітеті існує представницький орган – муніципальні збори та глава адміністрації, який обирається населенням [2, с. 88, 97, 208]. В Австрії громади обирають ради, які зі свого складу обирають бургомістра, який одночасно є главою виконавчої ради громади й головою ради. У Королівстві Бельгія населенням обираються ради комун. Зі свого складу кожна рада обирає колегію, бургомістра й ешевенів — колегіальний виконавчий орган комуні. Бургомістр призначається Короною за пропозицією ради [2, с. 182, 184]. У Швеції представницькими органами на рівні общини є муніципальні збори (або ради), на рівні округу – рада округу (ластінг). У законодавстві розвинених зарубіжних країн муніципалітети вважаються корпораціями публічного і приватного права – установами, що мають права як публічного змісту (тобто є суб'єктами владних повноважень), так і юридичної

особи [8, с. 13].

Представницькі органи місцевого самоврядування, як правило, обираються на прямих виборах населенням відповідної адміністративно-територіальної одиниці. Як зазначав французький учений М. Дюверже, загальне виборче право залишається незамінним способом легітимації влади, виборчий бюлетень – єдино реальною формою суспільного договору громадян з владою, а політичні партії – інструментом вираження, формування і представництва громадської думки, засобом політичного самовизначення громадян і суб'єктом відповідальності влади перед ними [14, с. 456].

Незважаючи на те, що в більшості держав вибори представницьких органів місцевого самоврядування є прямими, зарубіжній практиці відомі й інші підходи до формування останніх. Через непрямі вибори формуються частіше представницькі органи місцевого самоврядування регіонального рівня. Зокрема, в Ірландській Республіці вони формуються з представників органів місцевого самоврядування. Їх основним завданням є сприяння координації всіх публічних служб у регіоні, а також надання консультацій у зв'язку із впровадженням структур, що створюються

Європейським Союзом [4, с. 323]. У деяких графствах США рада не обирається безпосередньо населенням, а формується з посадових осіб сільських районів, зокрема таунів і тауншипів [11, с. 180]. Звертає на себе увагу порядок формування муніципальних асамблей – представницьких органів муніципії в Португалії. До їх складу входять голови жунт приходів (виконавчих органів приходів) і члени, які обираються електоратом муніципії чисельністю не менше ніж число голів жунт (ст. 251) [7, с. 587]. До рад графств у Шотландії крім представників від сільських виборчих округів, обраних безпосередньо населенням, входять радники, які обираються міськими радами графства з числа їх членів. В окружні ради Шотландії поряд з виборними радниками автоматично потрапляють радники графства, обрані від населення округу [3, с. 54].

Формування органів місцевого самоврядування в переважній більшості держав здійснюється їх громадянами. Право голосу надається, як правило, тим, які постійно проживають на території громади. У Конституції України закріплюється право її громадян вільно обирати і бути обраними до органів державної влади й

органів місцевого самоврядування (ст. 38).

Виборча правосуб'єктність у різних зарубіжних державах різниться досить суттєво. Віковий ценз активного виборчого права становить переважно вісімнадцять років. Так, в Італії активним виборчим правом користуються італійські громадяни віком від вісімнадцяти років, внесені до виборчих списків громад області. Пасивним виборчим правом на муніципальних виборах у зарубіжних країнах, як правило, користуються громадяни віком двадцять один – двадцять п'ять років. Кандидати в муніципальні радники повинні відповідати певним вимогам: осілість, освіта тощо. Для них існують також обмеження, пов'язані з невикористанням муніципального мандата із зайняттям інших посад. Так, у Франції кандидат до представницького органу на департаментському рівні має бути якимось чином пов'язаний з департаментом. Це може бути постійне місце проживання. Але виборче законодавство передбачає також обрання осіб, не пов'язаних з департаментом, за умови, що їх число не перевищуватиме після виборів чверті членів представницького органу. У Фінляндії право бути обраним на місцевих виборах належить усім жителям комуни, які на момент

ПРОБЛЕМИ ЗАКОННОСТІ

виборів досягли вісімнадцяти років, а також іноземцям, за умови, що вони постійно мешкають на території комуни не менше 3-х років [14, с. 457]. У Греції на день проведення виборів кандидати повинні досягти 23-річного віку і входити до складу одного з виборчих блоків; при цьому одна особа не може балотуватися одночасно в органи самоуправління першого й другого рівня [11, с. 402].

У Республіці Вірменія членом муніципальної ради може бути обраний кожен громадянин, який має право голосу, досяг двадцяти одного року й перебуває на обліку цього муніципалітету не менше одного року. У Грузії членом місцевих зборів, а також головою управи (мером) може бути обраний її громадянин, якому на момент проведення виборів виповнилося двадцять один рік і який постійно проживає на території Грузії протягом 5-ти років. У Республіці Казахстан депутатом масліхата може бути обраний її громадянин, який досяг двадцяти років.

В Англії право бути обраними членами органу місцевого самоврядування мають британські громадяни, громадяни Ірландської Республіки, яким на день виборів виповнилося двадцять один рік і вони протягом 12-ти місяців, що передують

цьому дню, володіють як власник чи орендують землю в цьому районі, або мають основне (єдине) місце роботи, або постійно проживають в районі [6, с. 160]. Аналогічне положення вважаємо, за доцільне закріпити й у законодавстві України. Кандидат у депутати місцевої ради повинен постійно проживати у відповідній адміністративно-територіальній одиниці протягом певного періоду перед виборами (1-2 роки). Адже глибоко розуміти проблеми територіальних громад можна тільки за умови мешкання у відповідному населеному пункті. Переїзд в іншу адміністративно-територіальну одиницю має бути однією з підстав для дострокового припинення повноважень депутата місцевої ради. Наприклад, в Австрії в положенні про вибори визначено, що активне й пасивне виборче право на виборах у громадську раду не надається особам, які проживають на території громади менше одного року, якщо очевидно, що їх перебування в громаді є тільки тимчасовим (ст. 117) [7, с. 66].

Чисельний склад представницького органу визначається під впливом багатьох чинників: чисельності і складу місцевого населення конкретної адміністративно-територіальної одиниці, економіки, соціальної інфра-

Проблеми конституційного права й державного будівництва

структури, земельно-ландшафтного характеру підвідомчої території тощо. Крім того чисельний склад ради залежить від того, працюють радники постійно чи на громадських засадах. В Англії й Уельсі графські муніципальні ради складаються з 70 – 90 радників, у деяких великих містах і міських агломераціях їх чисельність досягає 150, в округах і невеликих графствах і середніх містах – 25 – 35 осіб, середня чисельність приходських і комунальних рад становить 8 – 10 представників. У США колегія з 15 осіб вважається вже великою. Чисельний склад муніципальної ради визначається без будь-якого зв'язку з вимогами й можливостями відбиття соціальної структури суспільства. Середня чисельність міських рад в США становить – 5-7 осіб [8, с. 16]. Ради міст з населенням від 250 – 500 тис. в середньому нараховують 10 осіб; 500 – 1 млн – 13 осіб; понад 1 млн жителів – 22 особи [13, с. 73].

У 48 штатах США основною регіональною одиницею загального значення є графство. У кожному населення обирає його раду, чисельний склад яких може бути 3 – 5 осіб, в інших 30 – 50. У Франції число муніципальних радників регулюється законом від 19 листопада 1982р., відповідно до якого ради можуть

нараховувати від 9 (в комунах з населенням менше 100 жителів) до 69 (в комунах з населенням понад 300 тис. людей). Винятки зроблено лише для таких великих міст, як Париж, Марсель і Ліон, у яких число муніципальних радників становить відповідно 163, 101, і 73 особи [12, с. 62]. Чисельність членів муніципальних рад в Італії – від 15 до 80; у ФРН – від 5 до 80; у Японії – від 12 до 100 (у муніципальних радах Токіо і префектурах – до 120 радників), у Болгарії – від 9 до 65; у Бельгії – від 5 до 55; у Нідерландах – від 7 до 45; у Данії – від 5 до 35; у Латвії – від 7 до 15. У Бразилії муніципальні ради в територіальних одиницях з чисельністю населення до 1 млн мешканців можуть мати у своєму складі від 9 до 21 особи, з населенням від 1 млн до 5 млн – від 33 до 41 особи, з населенням понад 5 млн. – від 42 до 55 членів [12, с. 63]. У Вірменії в муніципалітеті з населенням до 3000 жителів рада складається із 5 членів, від 3000 до 20000 – 10 членів, понад 20000 жителів – 15 осіб. Муніципалітет з населенням до 3000 вважається одним багатомандатним мажоритарним виборчим округом, в муніципалітеті з населенням 3000 – 20000 чоловік створюються 2 багатомандатні мажоритарні виборчі округи, понад 20000 населення – 3 виборчих округи (по 5 мандатів кожен). У Грузії пред-

ПРОБЛЕМИ ЗАКОННОСТІ

ставницький орган сільського самоврядування складається з 5-ти представників, якщо число виборців не перевищує 5000 чоловік, 5000 – 10000 включно – 7 представників, понад 10000 – 9. У Казахстані число депутатів масліхата визначається Центральною виборчою комісією Республіки в таких межах: в обласному масліхаті, масліхаті міст Астана, Алмата – до 50; в міському – до 30; в районному – до 25 осіб. У Киргизській Республіці обласні й Бішкекський міський кенеші налічують 30 – 45 депутатів, міські, обласного значення й районні 15-30 депутатів; міські, районного значення 11 – 21, айльні, селищні кенеші – 9 – 21 депутат [9, с. 112].

В Україні чисельний склад місцевих рад залежить від числа мешканців, які проживають у відповідних адміністративно-територіальних одиницях і може становити від 12 до 150 депутатів. З нашого погляду, в Україні число депутатів у представницьких органах місцевого самоврядування може бути зменшена приблизно наполовину. Особливо потребують суттєвого зменшення міські, районні в містах, районні й обласні ради, оскільки депутати цих рад уже не представляють виборців окремого округу, а є представниками всіх жителів, які мешкають у відповідних адміністративно-територіальних одиницях, а тому потреби в таких численних пред-

ставницьких органах немає. Разом із тим важливо не допустити, так би мовити, розмивання принципу представництва, що може призвести до занепаду місцевого самоврядування. Дійсно, сьогодні функції місцевих радників в окремих зарубіжних країнах зводяться до функцій управлінців, що виключає будь-яку претензію на ту політичну роль, яку повинні відігравати вибори в місцеві органи влади.

Періодичність і процедурні питання проведення виборів мають регулюватися на законодавчому рівні. Адже регіональні еліти часто виявляються менш демократичними, ніж центральна влада, і при першій же можливості намагаються інтегрувати місцеві органи в механізм свого власного збагачення. Наприклад, Конституція Індії питання, пов'язані з місцевим самоврядуванням, відносила до відання штатів. У результаті в середині 80-х років ХХ ст. не функціонувала більшість муніципальних рад. У найбільшому індійському штаті Уттар-Прадеш муніципальні вибори взагалі не проводилися з середини 70-х років до 1989 р. Із середини 60-х років ХХ ст. вибори в органи сільського самоврядування (панчаяти) у багатьох штатах цієї держави проводилися з інтервалом 10 – 15, а іноді й 20 років [10, с. 5]. У

Проблеми конституційного права й державного будівництва

1992 р. в Конституцію Індії були внесені зміни, якими закріплені основні принципи організації й діяльності місцевих представницьких органів, головним із яких є регулярне (кожні 5 років) проведення прямих виборів в ці органи по територіальних округах.

Муниципальні ради в зарубіжних державах обираються на різні строки. Так, строк повноважень представницьких органів місцевого самоврядування існує: 2 роки (Болівія, Мексика), 3 (Естонія, Нова Зеландія), 4 (Данія, Норвегія, Польща, Японія), 5 (Кіпр, Туреччина, Італія), 6 років (Франція, Бельгія). В Австрії ради обираються на 4 – 6 років (у різних провінціях по-різному). У Швеції строк повноважень муніципальних рад (зборів) становить 4 роки, окружної ради – 3. У США період повноважень представницьких органів місцевого самоврядування складає 2, 3 або 4 роки, у ФРН – 4 або 5 років.

У Великій Британії Законом про місцеве управління (2000 р.) встановлені наступні варіанти виборчої системи: а) рада може оновлюватися повністю кожні 4 роки; б) рада може оновлюватися наполовину кожні 2 роки; в) рада може оновлюватися по третині щороку [2, с. 64]. Вибір того чи іншого варіанту конкретною радою має бути затвердженом державним секретарем з питань

навколишнього середовища. По всій країні вибори відбуваються одночасно, як правило, – на початку травня. Партійні конфлікти фактично не відбиваються на діяльності місцевих органів влади, особливо невеликих міст і малопомітних графств. У більшості графств Англії, у лондонських бороу й у двох третинах міських округів радників обирають у повному складі кожні 4 роки. В інших округах третину радників обирають кожні 3 роки, якщо не проводяться вибори в графстві (ротація). Там, де були створені унітарні органи місцевого самоврядування, порядок проведення виборів устанавлюється актами парламенту. У Шотландії й Уельсі перші вибори в нові ради пройшли в 1995 р. й проводяться кожні 3 роки в Шотландії й кожні 4 роки в Уельсі. На виборах формується увесь склад рад [9, с. 137]. У Франції строк повноважень муніципальної ради становить 6 років, але при цьому кожні 3 роки переобирається половина складу генеральних рад департаментів.

В одних країнах депутати (радники) мають імперативний мандат, в інших – вільний. Вільний означає, що муніципальні радники не зв'язані наказами виборців, не звітують перед ними й не можуть бути ними відкликані, проте в судовому порядку можуть бути позбавлені мандата за пору-

ПРОБЛЕМИ ЗАКОННОСТІ

шення етики муніципального радника чи закону. Згідно з ч. 6 ст. 129 Конституції Королівства Нідерландів депутати рад не зобов'язані імперативним мандатом чи інструкціями при голосуванні [6, с. 497]. У ФРН у 4-х землях мандат радника є вільним від юридичних обов'язків перед виборцями. У багатьох муніципалітетах США інститут відкликання радників існує, але він використовується рідко і, як правило, без успіху. Депутат місцевих рад в Україні має імперативний мандат, що дає змогу виборцям відкликати його у разі порушення ним Конституції чи законів або неналежного виконання ним своїх обов'язків. Однак слід зазначити, що на практиці цей інститут не діє.

Муніципальні радники у країнах класичної демократії діють переважно на громадських засадах, ніякими привілеями й імунітетами практично не користуються, але несуть юридичну відповідальність за прийняті ними рішення, якщо ті завдають матеріальні збитки чи моральну шкоду. За муніципальними радниками не зберігається заробітна плата на час виконання муніципальних обов'язків. Це означає, що ці обов'язки матеріально посильні лише тим, хто має належний доход. Наймані працівники приурочують до сесій муніципальних рад від-

пустки, знаходять інші способи участі в їх роботі. Як виняток оплата роботи муніципальних радників передбачена в США, Великій Британії, Японії у виді виплат певної суми або зарплати за відвідування сесійних засідань. У Франції муніципальна рада може (але не зобов'язана) встановлювати своїм членам певну зарплату [1, с. 138].

Зарубіжний досвід переконливо доводить, що кожна держава враховуючи широкий комплекс найрізноманітніших чинників, устанавлює певні строки повноважень своїх представницьких органів місцевого самоврядування. В Україні строк повноважень місцевих рад з 2006 р. збільшено до 5-ти років. На перший погляд, це добре, адже вибори депутатів місцевих рад вимагають значних фінансових ресурсів, а за сучасних умов суспільного розвитку необхідно бути економнішими. Ще один аргумент, який часто наводиться прихильниками збільшення строку повноважень місцевих рад: за короткий строк депутати не встигають належним чином опанувати специфіку роботи представницьких органів місцевого самоврядування. Але практика свідчить, що понад третини депутатів місцевих рад були депутатами минулих скликань, тому цей аргумент не може розглядатися як надто вагомий. Водночас, чим менший строк повноважень міс-

цевих рад, тим ефективнішим є контроль виборців за їх діяльністю, депутати змушені бути більш уважними до потреб виборців і в цілому територіальних громад. В Україні до зміни виборчої системи з мажоритарної на пропорційну взаємозв'язок і взаємодія між виборцями й депутатами не були задовільними, а збільшення строку повноважень фактично призвело до консервації й посилення недоліків національної системи місцевого самоврядування, віддалення громадян від влади. На наше переконання, є сенс запозичити досвід Великої Британії й на законодавчому рівні закріпити норму за якою мають оновлюватися: (а) сільські й селищні ради – повністю кожні 3 роки, (б) міські й районні в містах – наполовину кожні 2 роки, (в) районні й обласні ради – на третину щороку.

Безумовно, на локальному рівні можливе деяке так зване перенавантаження виборця, яке може продукувати певну апатію до частих місцевих виборів. Однак саме місцеве самоврядування, віддзеркалюючи політичні, культурні, геогра-

фічні, соціально-економічні та інші особливості тих чи інших територіальних одиниць, сприяє набуттю ними своєї індивідуальності й тим самим посилює відчуття належності людини до певної територіальної громади, сприяючи в кінцевому підсумку соціальній інтеграції й політичній мобілізації суспільства.

Отже, аналіз світового й вітчизняного досвіду правового регулювання статусу представницьких органів місцевого самоврядування дозволяє дійти певних висновків. Україні, як і будь якій іншій незалежній державі, належить пройти свій власний шлях становлення й розвитку цих органів, обумовлений конкретно-історичними умовами. Цей процес не може бути довільним, оскільки спирається на соціальні закономірності й тенденції, на певний рівень економічного й соціального розвитку суспільства. Для його нормального розвитку має бути створено необхідні умови й ліквідовано штучні перешкоди, в тому числі й у правовій сфері.

Список літератури: 1. Батанов О.В., Кампо В.М. Муниципальное право зарубежных стран: Навч. посіб.: У 2-х ч. – Ч. 1. – К.: Знання України, 2006. – 148 с. 2. Евдокимов В.Б., Старцев Я.Ю. Местные органы власти зарубежных стран: правовые аспекты. – М.: Спарк, 2001. – 251 с. 3. Емельянов Н.А. Местное самоуправление: проблемы, поиски, решения. – М. – Тула: ТИТИМУС, 1997. – 814 с. 4. Конституции государств Европейского Союза/ Под общ. редакцией Л.А. Окунькова. – М.: Изд. гр. НОРМА – ИНФРА М, 1999. – 816 с. 5. Конституции зарубежных государств: Учеб. пособ. / Сост., введ. и вступ. ст. В.В. Маклаков. – 5-е изд., перераб. и доп. – М.: Волтерс Клувер, 2006. – 608 с. 6. Конституция Королевства

ПРОБЛЕМИ ЗАКОННОСТІ

Нидерландов от 17.02.1983г. // Конституции государств Европейского Союза / Под общ. ред. Л.А. Окунькова. – М.: Изд. гр. НОРМА – ИНФРА М, 1999. – 816 с. 7. Конституция Португальской Республики от 02.04.1976г. // Конституции государств Европейского Союза / Под общ. ред. Л.А. Окунькова. – М.: Изд. гр. НОРМА – ИНФРА М, 1999. – 816 с. 8. Местное самоуправление (управление) в зарубежных странах: Учеб. Пособ. для студ. вузов, обуч. по спец. «Юриспруденция» / Под ред. А.С. Прудникова. – М.: ЮНИТИ-ДАНА: Закон и право, 2007. – 271 с. 9. Муниципальное право зарубежных стран (сравнительно-правовой анализ): Учеб. пособ. для вузов. – М.: Акад. Проект; Фонд «Мир», 2006. – 752 с. 10. Плешова М.А. Демократия в Индии. Проблемы местного самоуправления. – М.: Наука, 1992. – 192 с. 11. Пронкин С.В., Петрунина О.Е. Государственное управление зарубежных стран: Учеб. пособ. – М.: Аспект Пресс, 2001. – 416 с. 12. Черкасов А.И. Сравнительное местное управление: теория и практика. – М.: Изд. гр. «ФОРУМ-ИНФРА-М», 1998. – 160 с. 13. Чернецька О.В. Місцеві вибори як форма прямого народовладдя: порівняльний аналіз українського та зарубіжного досвіду // Вісн. Цент. виборчої комісії. – 2006. – № 4. – С. 71 – 74. 14. Чернецька О.В. Особливості виборчої системи на місцевих виборах в Україні / Вибори-2006: Досвід. Проблеми. Перспективи: Зб. матер. міжнар. наук.-практ. конф. Київ, 31 жовт. – 1 лист. 2006 р. – К.: Атака, 2007. – С. 454-457.

Сравнительно-правовой анализ представительских органов местного самоуправления в Украине и зарубежных странах П.Н. Любченко

Статья посвящена исследованию правового статуса, теоретических и практических аспектов деятельности представительных органов местного самоуправления в Украине и зарубежных государствах.

Ключевые слова: представительные органы, муниципальные советы, депутаты, правовой статус, международные стандарты местного самоуправления.

COMPARATIVE – LEGAL ANALYSIS REPRESENTATIVE BODIES OF LOCAL OF SELF GOVERNMENT IN UKRAINE AND FOREIGN COUNTRIES Lubchenko P.N.

This article is dedicated to the research of a legal status, theoretical and practical aspects of activity of representative bodies of local self-government in Ukraine and the foreign states.

Key words: representative bodies, municipal board, deputies, legal status, international standards of local self-government.

Надійшла до редакції 02.02.2010р.